

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie, K. W. i E. K., złożyły wniosek o częściowy dział spadku, w którym domagały się:

- ustalenia, że w skład masy spadkowej po L. G. weszły środki pieniężne, znajdujące się na rachunku oszczędnościowym, należącym do zmarłej, w kwocie 65.063,02 zł.,
- ustalenia, że w skład masy spadkowej po L. C. wszedł udział w wysokości 1/2 środków pieniężnych, znajdujących się na rachunku oszczędnościowym, należącym do L. G., w wysokości 32.531,51 zł.,
- dokonania działu spadku po L. G. oraz częściowego działu spadku po L. C., spadkobierczyni L. G., poprzez zasądzenie od uczestniczki I. W. na rzecz wnioskodawczyń obowiązku zapłaty kwoty 32.531,51 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, w ten sposób, że:
- na rzecz wnioskodawczynie K. W. zasądzenie obowiązku zapłaty kwoty 16.265,76 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem jej udziału w spadku po L. C.,
- na rzecz wnioskodawczynie E. K. zasądzenie obowiązku spłaty kwoty 16.265,76 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem jej udziału w spadku po L. C..

Ponadto wnioskodawczynie domagały się zasądzenia od uczestniczki na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wskazały, że L. G. zmarła w dniu 26 grudnia 2015 r. Postanowieniem z dnia 06 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w sprawie o sygn. akt I Ns 913/16 stwierdził, że spadek po zmarłej nabyły siostry spadkodawczynie, tj. L. C. i I. W. z dobrodziejstwem inwentarza po 1/2 części każda z nich. W dniu 02 lipca 2017 r. zmarła L. C.. W dniu 12 lipca 2017 r. aktem poświadczenia dziedziczenia, sporządzonym przed notariuszem w M. P. D. za Rep. A Nr 1182/2017, spadkobierczyni K. W. oraz E. K. nabyły wprost na podstawie dziedziczenia ustawowego udział w spadku po L. C., wynoszący 1/2 część każda. Spadkodawczynie L. G. w dniu otwarcia spadku posiadała na rachunku oszczędnościowym środki pieniężne w łącznej kwocie 65.063,02 zł. Uczestniczka I. W., posiadająca dostęp do ww. konta bankowego na podstawie pełnomocnictwa, w dniu 28 grudnia 2015 r., a więc już po śmierci ww. spadkodawczynie, dokonała wypłaty kwoty 14.000,00 zł. bez określenia tytułu. Przelewem z dnia 28 grudnia 2015 r. rozporządziła kwotą 50.000,00 zł., a w dniu 29 grudnia 2015 r. wypłaciła 1.000,00 zł. I. W. w bezpośrednich rozmowach z K. W. ustaliły, iż zgromadzone środki zostaną podzielone po połowie. Uczestniczka miała świadomość tego, że środki te podlegają podziałowi, gdyż są przedmiotem dziedziczenia. Do zawarcia umowy jednak nie doszło ze względu na ostateczne wycofanie się I. W.. L. C. przed śmiercią wzywała ją do zapłaty na jej rzecz kwoty 32.631,51 zł., odpowiadającej udziałowi w spadku po zmarłej siostrze. W odpowiedzi uczestniczka wskazała, iż wypłata powyższa była realizacją zapisu na wypadek śmierci, uczynionego na jej rzecz przez L. G.. Uczestniczka nie dokonała zwrotu ww. kwot, zatem wezwano ją ponownie do zapłaty, jednak bezskutecznie. Wnioskodawczynie zakwestionowały skuteczność realizacji przez uczestniczkę instytucji, określonej w art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Żaden z przelewów, dokonanych w dniach 23 – 29 grudnia 2015 r. nie wskazywał, że wypłata następuje tytułem realizacji dyspozycji na wypadek śmierci. Zarzuciły, że sporne wypłaty zostały dokonane bezprawnie, gdyż pełnomocnictwo do rachunku bankowego wygasło z dniem śmierci L. G. w dniu 26 grudnia 2015 r. Zdaniem wnioskodawczyń, gdyby uczestniczka chciała zrealizować zapis na wypadek śmierci, w pierwszej kolejności zrealizowałaby ten zapis, nie zaś wypłacała pieniądze z konta zmarłej. Nie występowałaby też z propozycją zawarcia umowy o dział spadku, nadto skorzystałaby z procedury, przewidzianej przez Prawo bankowe. Uczestniczka nie skorzystała z powyższego, a zatem zrezygnowała z przysługującego jej prawa, dokonując jednocześnie bezprawnych

rozporządzeń majątkiem, wchodzącym w skład spadku. Powołały się one przy tym na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wyrażone w wyroku z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. akt III Aua 2265/12. Argumentowały też, że spełnione zostały przesłanki dopuszczalności częściowego działu spadku.

Uczestniczka, I. W., wniosła o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawczyń na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uczestniczka wskazała, że brak jest podstawy prawnej, która pozwala na zasądzenie od niej na rzecz wnioskodawczyń jakichkolwiek spłat z tytułu częściowego działu spadku po L. G.. Podniosła, że dla ustalenia, czy w sprawie mamy do czynienia z zapisem na wypadek śmierci nie jest konieczne to, aby tytuły przelewów bankowych na to wskazywały. Nie jest również wymagane skorzystanie z jakiegokolwiek procedury, przewidzianej przez prawo bankowe. Potwierdzeniem, że uczestniczka była uprawniona zgodnie z art. 56 ustawy Prawo bankowe do wypłaty z konta L. G. środków pieniężnych, jest dyspozycja posiadacza rachunku indywidualnego w sprawie przeznaczenia wkładu oszczędnościowego na wypadek śmierci z dnia 09 stycznia 2013 r. Z dyspozycji tej wynika, że spadkodawczyni upoważniła do wszystkich rachunków bankowych wyłącznie swoją siostrę – I. W.. Dodatkowo spadkodawczyni poinformowała uczestniczkę, że wszystkie środki zgromadzone na jej rachunku bankowym, będą należeć wyłącznie do niej. Podkreśliła, że przepis art. 56 ustawy Prawo bankowe stanowi wyjątek od zasady, że po śmierci posiadacza rachunku środki znajdujące się na nim wchodzą do spadku po posiadaczu rachunku. Jest to tzw. dyspozycja na wypadek śmierci, która jest jednostronną czynnością prawną *mortis causa*.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. G. w dniu 09 stycznia 2013 r. w banku (...) S.A. z siedzibą w W. złożyła dyspozycję posiadacza rachunku indywidualnego w sprawie przeznaczenia wkładu oszczędnościowego na wypadek śmierci, w której oświadczyła, iż zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe wkład na jej rachunkach oszczędnościowych i książeczkach oszczędnościowych przeznacza na wypadek swojej śmierci w całości swojej siostrze I. W.. Dyspozycja dotyczyła lokaty oszczędnościowej na książeczce mieszkaniowej nr (...), rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego (...) nr (...) i lokaty terminowej Progresja nr (...). W dniu 23 grudnia 2015 r. na rachunku nr (...) zgromadzone były środki pieniężne w kwocie 65.063,02 zł. Rachunek ten został zamknięty w dniu 02 lutego 2016 r. Lokata terminowa Progresja została zerwana w dniu 12 maja 2015 r., a lokata oszczędnościowa na książeczce mieszkaniowej nr (...) wygasła w dniu 09 stycznia 2014 r.

(dowód: dyspozycja na wypadek śmierci k. 17v., 18v., informacja banku k. 70, zestawienie operacji k. 76-79)

L. G. zmarła w dniu 26 grudnia 2015 r. W chwili otwarcia spadku posiadała na rachunku oszczędnościowym w banku (...) S.A. z siedzibą w W. o numerze (...) środki pieniężne w łącznej kwocie 65.062,02 zł. W dniu 28 grudnia 2015 r. I. W. dokonała wypłaty z ww. rachunku bankowego kwoty 14.000,00 zł. oraz wykonała przelew kwoty 50.000,00 zł. o tytule „Pomoc siostrze”. Następnego dnia wypłaciła 1.000,00 zł., pozostawiając na dzień 29 grudnia 2015 r. saldo końcowe w kwocie 56,03 zł.

(dowód: wyciąg z rachunku bankowego k. 11, zestawienie operacji k. 76-77)

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi postanowieniem z dnia 06 grudnia 2016 r., sygn. akt I Ns 913/16, stwierdził, że spadek po zmarłej w dniu 26 grudnia 2015 r. w Ł. L. G. nabyły z dobrodziejstwem inwentarza jej siostry: L. C. i I. W. po 1/2 części każda z nich.

(bezsporne, ponadto dowód: postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku k. 8)

W dniu 02 lipca 2017 r. zmarła L. C.. W akcie poświadczenia dziedziczenia z dnia 12 lipca 2017 r., sporządzonym za Rep. A Nr 1185/2017, stwierdzono, że spadek po niej nabyły wprost na podstawie dziedziczenia ustawowego K. W. i E. K. w udziałach, wynoszących po 1/2 części. (bezsporne, ponadto dowód: akt poświadczenia dziedziczenia wraz z informacją o rejestracji k. 9-10)

Uczestniczka I. W. wiedziała, że L. G. uczyniła dyspozycję na wypadek śmierci na jej rzecz. Rozumiała, że w takim przypadku po śmierci L. G. będzie mogła pobrać pieniądze z jej konta. Uczestniczka wiedziała z jakiego konta i w jakim banku jest ta dyspozycja na wypadek śmierci. Za życia spadkodawczyni miała ona pełnomocnictwo do jej rachunku bankowego. O śmierci spadkodawczyni uczestniczka dowiedziała się w tym samym dniu, tj. 26 grudnia 2015 r. Nie знаła ona procedur bankowych, dotyczących realizacji dyspozycji na wypadek śmierci i nie dowiadywała się o nie. W dniu 29 grudnia 2015 r. przybyła do siedziby Banku w Ł. i powiedziała kasjerce m.in., że potrzebuje pieniędzy na pogrzeb właścicielki rachunku bankowego. Pracownik Banku dokonał wypłaty gotówki i przelewu na konto uczestniczki. W dniu 09 stycznia 2016 r. K. W. przedstawiła uczestniczkę propozycję umowy, dotyczącej podziału spadku po L. G., której stronami były I. W. i L. C.. Jej przedmiotem miały być m.in. pieniądze na koncie w banku (...) S.A. na dzień 23 grudnia 2015 r. w wysokości 65.063,00 zł. Zgodnie z jej treścią siostry ustalały wspólnie, że ww. suma pieniężna podlega podziałowi po odliczeniu kosztów pogrzebu. Po odliczeniu tych kosztów pozostaje kwota 60.000,00 zł., która miała być podzielona w dwóch równych częściach po 30.000,00 zł. pomiędzy siostry. Całą kwotą dysponowała uczestniczka. W umowie wskazano, że zobowiązuje się ona przekazać należną sumę 30.000,00 zł. swojej siostrze L. C. na jej konto bankowe w terminie 3 dni od momentu zaakceptowania umowy przez ostatniego składającego podpis. Sporządzony został również drugi projekt umowy podobnej treści, który przewidywał przekazanie na rzecz L. C. kwoty 32.531,50 zł. I. W. odmówiła podpisania umowy, obejmującej dział spadku po L. G.. W związku z wezwaniem do dokonania działu spadku po ww. zmarłej, uczestniczka pismem z dnia 10 lipca 2017 r. poinformowała, iż jest to niemożliwe z uwagi na brak spadku po L. G.. Nadto wyjaśniała, iż środki wypłacone z ww. rachunku bankowego w kwocie 65.063,02 zł. stanowiły zapis na wypadek śmierci i zgodnie z art. 56 ust. 5 ustawy Prawo Bankowe nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku. Wnioskodawczyni pismem z dnia 20 lipca 2017 r. ponownie skierowały do uczestniczki wezwanie do zapłaty kwoty 32.531,51 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, w terminie do dnia 28 lipca 2017 r. na wskazany rachunek bankowy, tytułem udziału w spadku po L. C. w postaci środków, wypłaconych z konta zmarłej L. G., stanowiących jej oszczędności w kwocie 65.063,02 zł. W odpowiedzi uczestniczka pismem z dnia 01 sierpnia 2017 r. po raz kolejny odmówiła zapłaty, podtrzymując twierdzenia, iż wypłacone środki stanowiły zapis na wypadek śmierci i w związku z tym nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku. Zmarła nie pozostawiła innego majątku.

(dowód: projekt umowy o dział spadku k. 13, 15, pismo z dnia 10 lipca 2017 r. k. 17, pismo z dnia 20 lipca 2017 r. k. 22, pismo z dnia 01 sierpnia 2017 r. k. 23, zeznania świadka M. W. k. 84-85)

Maksymalna wysokość kwoty, jaką bank mógł wypłacić po śmierci posiadacza rachunku na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe z rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bez względu na liczbę wydanych przez posiadacza rachunku dyspozycji, wynosiła w grudniu 2015 r. 90.288,20 zł. (vide: Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w grudniu 2015 r. (Dz. Urz. GUS z dnia 22 stycznia 2016 r.)). Natomiast w listopadzie 2015 r. kwota ta określona była na 83 279,60 zł. (vide: Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w listopadzie 2015 r. (Dz. Urz. GUS z dnia 18 grudnia 2015 r.))

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek podlegał oddaleniu w całości.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony. Sąd oparł się również na zeznaniach świadka M. W. (2), którym dał wiarę. Były one spójne z dowodami z dokumentów, a w bezpośrednim kontakcie – brzmiały szczerze, przekonująco i wiarygodnie.

Przedmiotem kognicji Sądu w sprawie o dział spadku jest ustalenie składu i wartości spadku, podlegającego podziałowi (art. 684 k.p.c.) oraz stosownie do treści art. 686 k.p.c. – rozstrzygnięcie o wzajemnych roszczeniach pomiędzy

współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spleconych długów spadkowych. Do rozpoznania w zakresie materialnym wniosku w niniejszej sprawie zastosowanie mają właściwe przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku, tj. przepisy art. 1035 – 1046 k.c.

W myśl art. 1038 § 1 k.c. sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek. Jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku.

W niniejszej sprawie wnioskodawczynie wniosły o dokonanie częściowego działu spadku po zmarłej L. C., ograniczonego do środków pieniężnych, zgromadzonych w banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rachunku bankowym nr (...). Ustawa nie definiuje pojęcia ważnych powodów, uzasadniających przeprowadzenie częściowego działu spadku. Powody te zawsze należy oceniać na tle konkretnych okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę zarówno względy ekonomiczne, jak i interesy majątkowe spadkobierców. Strony niniejszego postępowania były zgodne co do ograniczenia działu spadku do wskazanych wyżej środków pieniężnych, zgromadzonych przez L. G., a racje, przedstawione przez wnioskodawczynie, dawały podstawy do takiego ograniczenia postępowania działowego.

Sąd ustalił, iż w chwili otwarcia spadku po L. G., zmarłej w dniu 26 grudnia 2015 r., na jej rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym (...) nr (...) w banku (...) S.A. z siedzibą w W., znajdowały się środki pieniężne w łącznej kwocie 65.062,02 zł., a nie jak podały wnioskodawczynie 65.063,02 zł. (vide: karta 11, 76-77). Bezsporne było, że po śmierci L. G. uczestniczka dokonała wypłaty środków w łącznej kwocie 65.000,00 zł. i ostatecznie w dniu 02 lutego 2016 r. doszło do zamknięcia tego rachunku (vide: karta 70, 76-77). Poza sporem było również, że za życia spadkodawczynie miała ona pełnomocnictwo do jej rachunku bankowego oraz że w dniu 09 stycznia 2013 r. L. G. uczyniła dyspozycję wkładem m.in. na rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym (...) nr (...) na wypadek śmierci na rzecz uczestniczki w wysokości całej kwoty, znajdującej się na wskazanym rachunku bankowym.

Instytucję dyspozycji wkładem na wypadek śmierci przewiduje i reguluje przepis art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, zgodnie z którym posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci) (ust. 1 art. 56). Kwota wypłaty, o której mowa w ust. 1, bez względu na liczbę wydanych dyspozycji, nie może być wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku (ust. 2 art. 56). Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci może być w każdym czasie przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana na piśmie (ust. 3 art. 56). Jeżeli posiadacz rachunku wydał więcej niż jedną dyspozycję wkładem na wypadek śmierci, a łączna suma dyspozycji przekracza limit, o którym mowa w ust. 2, dyspozycja wydana później ma pierwszeństwo przed dyspozycją wydaną wcześniej (ust. 4 art. 56). Kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku (ust. 5 art. 56). Osoby, którym na podstawie dyspozycji wkładem na wypadek śmierci wypłacono kwoty z naruszeniem ust. 4, są zobowiązane do ich zwrotu spadkobiercom posiadacza (ust. 6 art. 56).

Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci stanowi wyjątek od zasady, że po śmierci posiadacza rachunku środki, znajdujące się na nim, wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku. Istota dyspozycji na wypadek śmierci polega na tym, że posiadacz rachunku o charakterze oszczędnościowym (rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej) może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty określonej kwoty pieniężnej z rachunku wskazanym przez siebie osobom. Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci jest więc jednostronną czynnością prawną mortis causa (vide: W. Pyziół, w: Prawo..., s. 202; D. Rogoń, w: F. Zoll (red.), Prawo..., t. I, s. 486).

Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci może być w każdym czasie przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana na piśmie. Kwota wypłaty dokonanej przez bank z tytułu realizacji dyspozycji na wypadek śmierci, bez względu na liczbę wydanych dyspozycji, nie może być wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne miesięczne

wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa GUS za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku. Złożona dyspozycja wywołuje skutki względem wiarygodności bankowych z rachunków o charakterze oszczędnościowym, istniejących w dacie śmierci posiadacza rachunku, a nie tych, które istnieją w dacie sporządzenia tej dyspozycji. Suma, objęta dyspozycją, nie musi być określona w sposób sztywny (kwotowo). Dopuszczalne jest również zastrzeżenie, w myśl którego dana osoba będzie uprawniona do całego wkładu, znajdującego się na rachunku lub jego odpowiedniej części w chwili realizacji uprawnienia (w chwili śmierci posiadacza rachunku), z uwzględnieniem ustawowego limitu kwotowego.

Podkreślenia wymaga, że Prawo bankowe stanowi wprost w art. 56 ust. 5, że kwota objęta dyspozycją na wypadek śmierci nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

Celem instytucji dyspozycji wkładem na wypadek śmierci jest ochrona osób najbliższych spadkodawcy (przede wszystkim członków jego rodziny) poprzez zagwarantowanie im natychmiastowego i uproszczonego otrzymania określonych korzyści majątkowych po jego śmierci.

Z mocy wyraźnego brzmienia art. 56 ust. 5 cyt. ustawy kwota wkładu nie wchodzi w skład spadku i nie podlega dziedziczeniu na zasadach ogólnych. Ustawodawca dąży do przekazania kwot na rachunku bankowym poza konstrukcją prawną dziedziczenia w tym celu, aby uprościć (odformalizować) i przyspieszyć ich nabycie przez osoby, wyznaczone przez posiadacza rachunku. Ustawodawca wyłączył zwłaszcza konieczność legitymowania się przez beneficjentów dyspozycji dokumentami, stwierdzającymi nabycie przez nich spadku (sądowym stwierdzeniem nabycia spadku albo zarejestrowanym notarialnym aktem poświadczenia dziedziczenia), co byłoby konieczne w innych sytuacjach (por. art. 1027 k.c.). Beneficjenci dyspozycji mogą więc nabyć wskazane przez wkładcę sumy pieniężne w sposób uproszczony – z uniknięciem długotrwałego postępowania sądowego o stwierdzenie nabycia spadku lub bez konieczności uzyskania wcześniej zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia (post. SA w K. z dnia 11.12.1996 r., III APz 18/96, OSA 1998, Nr 10, poz. 40).

Zgodnie z powyższymi rozważaniami wolą L. G. było przekazanie uczestniczce wszelkich środków, znajdujących się na jej rachunku bankowym, z pominięciem drogi postępowania spadkowego i ewentualnych innych spadkobierców.

Poza sporem – jak wskazano powyżej – pozostawał fakt dokonania przez L. G. dyspozycji na wypadek śmierci. Wnioskodawczynie podniosły jedynie, iż z oceną skuteczności realizacji instytucji, określonej w art. 56 ustawy Prawo bankowe nie sposób się zgodzić, gdyż żaden z przelewów, wykonanych przez uczestniczkę, nie wskazuje, iż wypłata następuje tytułem realizacji dyspozycji na wypadek śmierci. Sporne wypłaty dokonane zostały, ich zdaniem, bezprawnie, gdyż pełnomocnictwo uczestniczki do rachunku bankowego wygasło z dniem śmierci L. G..

Zarzut, iż sporne kwoty zostały wypłacone bezprawnie, a w związku z tym przedmiotowe środki pieniężne weszły do masy spadkowej, uznać należy za chybiony. Wskazać należy, iż ustawa Prawo bankowe nie nakłada na osobę uprawnioną obowiązku określania konkretnymi tytułami dokonywanych dyspozycji (wypłat, przelewów etc.) podczas korzystania ze swojego uprawnienia. Co więcej, ustawa ta nie przewiduje żadnej szczególnej procedury realizacji uprawnienia z tytułu dyspozycji wkładem na wypadek śmierci.

Reasumując, stwierdzić należy – mając na uwadze istotę przedmiotowej instytucji i regulację prawną jej dotyczącą – że prawo do środków, objętych dyspozycją wkładem na wypadek śmierci, powstaje z chwilą otwarcia spadku i – co należy podkreślić – jest nieodwracalne. Wyłącznym uprawnionym do tychże środków jest osoba wskazana przez posiadacza rachunku w dyspozycji. W związku z tym, w razie wypłaty wkładu na rzecz innego podmiotu niż wskazany w dyspozycji, zwrot tych środków musiałby nastąpić na rzecz uprawnionego, którym jest osoba wymieniona w dyspozycji, w tym przypadku – uczestniczka I. W.. Innymi słowy, na mocy woli posiadacza rachunku środki, objęte dyspozycją na wypadek jego śmierci, nie wchodzi do masy spadkowej po nim i przypadają wskazanemu przez niego beneficjentowi, oczywiście jeżeli żyje on w chwili śmierci wkładcy. Ustawa nie przewiduje żadnych wyjątków od powyższego. Należy zatem przyjąć, że brak okoliczności, których zaistnienie powodowałoby inny skutek, niż opisany, tj. wejście środków do spadku po posiadaczu rachunku.

Skoro jedyną osobą uprawnioną do otrzymania całej kwoty, zgromadzonej na rachunku bankowym L. G., była uczestniczka, to nawet gdyby nie dokonała samodzielnie wypłat, środki te przysługiwałyby wyłącznie jej i nie weszłyby w skład spadku. Uczestniczka otrzymała od swej zmarłej siostry uprawnienie, z którego zasadnie skorzystała.

Wobec powyższego Sąd ustalił, iż w skład masy spadkowej po L. G. nie weszły środki pieniężne, znajdujące się na opisanym rachunku oszczędnościowym, należącym do ww. zmarłej, a co za tym idzie, również połowa tychże środków nie weszła w skład masy spadkowej po L. C..

Konsekwencją tego jest uznanie, iż brak podstaw do zasądzenia od uczestniczki na rzecz wnioskodawczyń jakichkolwiek kwot z tytułu częściowego działu spadku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z treścią przepisu art. 520 § 1 k.p.c.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2018, poz. 300) w zw. z art. 520 § 2 k.p.c., nakazując ściągnąć od wnioskodawczyń na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 25,00 zł. tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSR Agnieszka Brzoskowska